

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 259/2013-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. októbra 2013 v senáte zloženom z predsedu Jána Auxta a zo sudcov Ľubomíra Dobríka a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť R., S., zastúpenej advokátom JUDr. Ľ. K., B., pre namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 M Cdo 9/2011 z 31. mája 2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo R. S. vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1

Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 M Cdo 9/2011 z 31. mája 2012 porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 M Cdo 9/2011 z 31. mája 2012 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. III. ÚS 259/2013-18 z 18. júna 2013 prijal na ďalšie konanie sťažnosť R., S. (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 M Cdo 9/2011 z 31. mája 2012.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

«Sťažovateľ - ako oprávnená osoba v zmysle ustanovenia § 2 ods. 2 zák. č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej aj iba „zákon“) - uplatnil žalobou zo dňa 13. 07. 2006 svoj nárok na vydanie veci - navrátenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré sa nachádzajú v katastrálnom území L. a sú evidované

a zapísané na Katastrálnom úrade v K., Správe katastra S., na liste vlastníctva č. 29 ako pozemky parc. č. 3664/1 - lesné pozemky o výmere 3 ha 4874 m², parc. č. 3664/3 - lesné pozemky o výmere 134 m², parc. č. 3664/4 - lesné pozemky o výmere 152 m², parc. č. 3664/6 - lesné pozemky o výmere 134 m², parc. č. 3664/7 - lesné pozemky o výmere 134 m², parc. č. 3702/1 - lesné pozemky o výmere 135 ha 8173 m², parc. č. 3702/3 - lesné pozemky o výmere 29 ha 7434 m², parc. č. 3709 - lesné pozemky o výmere 3 ha 5423 m², parc. č. 3710/1 - lesné pozemky o výmere 322 ha 3648 m², parc. č. 3753 - lesné pozemky o výmere 888 m² a parc. č. 3754 - lesné pozemky o výmere 550 m² (ďalej spolu iba „nehnutelnosti“), a to voči povinnej osobe podľa § 4 zákona, subjektu L., štátny podnik, B., zapísaný v Obchodnom registri Okresného súdu Banská Bystrica v odd. Pš, vo vložke číslo: 155/S (ďalej iba „L.“ alebo „štátny podnik“).

Podaniu žaloby podľa požiadavky ust. § 5 ods. 1 zákona predchádzalo uskutočnenie písomnej výzvy na uzatvorenie dohody o vydaní nehnuteľnej veci. Sťažovateľ tak najprv učinil listom zo dňa 30. 05. 2005. Avšak tento list okrem toho že mal formálne i obsahové nedostatky, bol adresovaný a dňa 14. 06. 2005 doručený nesprávnemu subjektu, a to L., š. p., Odštepny závod P., P. (ďalej iba „odštepny závod“). Uvedený list sa do sféry povinnej osoby - štátneho podniku - preukázateľne dostal najskôr až dňom 27. 9. 2005.

Sťažovateľ za účelom splnenia zákonnej povinnosti výzvou ozn. č. 160/06 zo dňa 26. 01. 2006, povinnej osobe doručenej dňa 27. 01. 2006 spolu s prílohami, plne v súlade s požiadavkami ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka na určitost' a zrozumiteľnosť právneho úkonu, uplatnil nárok na vydanie nehnuteľností od povinnej osoby – L.

Z rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 27. apríla 2010 č. k. 6 Co/326/2009 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 5 C 124/2006-474 z 28. septembra 2009, ktorým súdy uložili žalovanému vydať nehnuteľnosti sťažovateľovi, vyplýva, že žaloba bola podaná oprávnenou osobou, včas a nehnuteľnosti boli sťažovateľovi bez vyplatenia náhrady odňaté postupom podľa zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy, preto súdy rozhodli o vydaní nehnuteľností sťažovateľovi.

Následne, Najvyšší súd SR v konaní o mimoriadnom dovolaní Generálneho prokurátora SR proti citovaným rozsudkom nižších súdov uznesením č. k. 2 M Cdo 9/2011 z 31. 5. 2012 zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 27. apríla 2010 č. k. 6 Co/326/2009 ako aj rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves

č. k. 5 C 124/2006-474 z 28. septembra 2009 a vec vrátil na ďalšie konanie Okresnému súdu Spišská Nová Ves.

Najvyšší súd SR, v inak neodôvodnenom rozhodnutí, vyslovil, že subjekt L., štátny podnik, Odštepny závod P. „bol oprávnený na prevzatie výzvy oprávnenej osoby ohľadne vydania nehnuteľností v k. ú. L.“ (str. 8 rozhodnutia). Ďalej z toho odvodil, že výzva oprávnenej osoby (B.) doručená 14. 06. 2005 L., š. p., Odštepnému závodu P. je riadnou zákonnou výzvou na vydanie nehnuteľností, následná výzva doručená 27. 01. 2006 L., š. p. mala byť bezpredmetná, a preto žaloba na vydanie nehnuteľností doručená Okresnému súdu dňa 13. 07. 2006 mala byť podaná až po uplynutí zákonom stanovenej 12 mesačnej lehoty, čím právo oprávnenej osoby na vydanie nehnuteľností v zmysle § 5 ods. 3 zák. č. 161/2005 Z. z. zaniklo (došlo k jeho preklúzii).

Proti citovanému uzneseniu Najvyššieho súdu SR podáva sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť.

Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 M Cdo 9/2011 zo dňa 31. mája 2012 bolo porušené

- právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý bol vyhlásený pod č. 209/1992 Zb. (ďalej iba „Dohovor“) a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, tým, že

- neboli splnené procesné podmienky pre prípustnosť mimoriadneho dovolania podľa ustanovení OSP a súd vec meritórne prejednával;

- súd založil rozhodnutie na arbitrárnosti, keďže nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnil (resp. neodôvodnil) výrok uznesenia, čo-do:

- otázky splnenia podmienok prípustnosti mimoriadneho dovolania podľa § 243e OSP;

- otázky či a prečo považuje odštepny závod za povinnú osobu podľa zákona, resp. z čoho má vyplývať jej oprávnenie byť adresátom výzvy na uzatvorenie dohody;

- otázky vysporiadania sa prakticky s celou právnou argumentáciou sťažovateľa, ktorú uvádzal vo svojom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu Generálneho prokurátora, čím zároveň súd porušil aj inherentne obsiahnutý procesný princíp „rovnosti zbrani“ účastníkov konania a ich práva na nestranné konanie a rozhodovanie súdu;

• súd založil rozhodnutie nie na zákone, ale svojvôli, keď vec nesprávne právne posúdil a ignoroval aplikáciu konkrétnych ustanovení (ktoré sťažovateľ navyše namietal) najmä pokiaľ ide o otázku „povinnej osoby“ podľa zákona a oprávnenia konať za povinnú osobu.

- právo sťažovateľa vlastníť majetok a právo na ochranu pred neoprávneným zásahom do vlastníckeho práva a nezákonným vyvlastnením vyplývajúce z čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru a čl. 20 ods. 1, 4 a 5 Ústavy SR, tým, že

• bez materiálneho právneho základu opätovne spôsobil sťažovateľovi odňatie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v prospech štátu, a zároveň legalizoval desaťročia trvajúci stav krivdy na vlastníckych právach cirkvi.

Z týchto dôvodov má Ústavný súd Slovenskej republiky v zmysle čl. 127 ods. 1 Ústavy SR právomoc konať o tejto ústavnej sťažnosti.»

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 M Cdo 9/2011 zo dňa 31. mája 2012 porušené bolo.

2. Základné právo sťažovateľa vlastníť majetok, právo na ochranu pred neoprávneným zásahom do vlastníckeho práva a nezákonným vyvlastnením vyplývajúce z čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 20 ods. 1, 4 a 5 Ústavy SR Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 M Cdo 9/2011 zo dňa 31. mája 2012 porušené bolo.

3. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 M Cdo 9/2011 zo dňa 31. mája 2012 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci listom č. KP 3/2013-46 z 18. septembra 2013 vyjadril predseda najvyššieho súdu a uviedol:

„Z výroku sťažnosťou napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu sa konanie o nároku sťažovateľa neskončilo, lebo vec bola zrušená a vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietanie nesprávnosti a nezákonnosti rozhodnutia najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu nemôže byť samo osebe dôvodom na sťažovateľom tvrdené porušenie základného práva podľa čl. 20 ods.1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Najvyšší súd neodmietol sťažovateľovi poskytnutie súdnej ochrany, vecou sa zaoberal a rozhodol o nej. Sťažovateľ bude mať možnosť v ďalšom štádiu konania pred okresným súdom uplatniť ochranu označeného práva aj svoju argumentáciu týkajúcu skutkovej a právnej stránky predmetnej veci, z čoho vyplýva, že má ešte k dispozícii iný prostriedok ochrany tohto práva, ktorého porušenie namieta vo svojej sťažnosti. V danej veci sa súdne konanie nachádza v štádiu konania na okresnom súde, ktorý bude vo veci opätovne konať v súlade s názorom dovolacieho súdu.

K arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia najvyšší súd uvádza:

Predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom jeho výklad a závery nie sú svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/2003, I. ÚS 301/2006).

Z obsahu napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd sa námietkami generálneho prokurátora zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky

nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené.

Najvyšší súd trvá na tom, že dôvody sťažnosťou napadnutého rozhodnutia sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Toto rozhodnutie nevykazuje znaky svojvôle, nevyhodnocuje nové dôkazy a právne závery, konštatuje nedostatočne zistený skutkový stav, k čomu najvyšší súd dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, IV. ÚS 110/03, pretože nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Vychádzajúc z uvedeného možno uzavrieť, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, a čl. 6 ods. 1 dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

So závermi sťažovateľa uvedenými v jej ústavnej sťažnosti nemožno súhlasiť, preto navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky túto sťažnosť, ako neopodstatnenú zamietol a súčasne súhlasím s upustením od ústneho pojednávania, keďže od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. “

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Predmetom posudzovanej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 M Cdo 9/2011 z 31. mája 2012, ktorým na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) zrušil (potvrdzujúci) rozsudok Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 326/2009 z 27. apríla 2010 a rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 C 124/2006 z 28. septembra 2009, na základe ktorého bol štátny podnik L., š. p., B. (ďalej len „žalovaný“), zaviazaný vydať sťažovateľke nehnuteľnosti, vrátenie ktorých si uplatnila v reštitučnom konaní podľa zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej len „zákon č. 161/2005 Z. z.“). Sťažovateľka v sťažnosti rozsiahlo argumentuje proti právnomu záveru najvyššieho súdu o prípustnosti mimoriadneho dovolania, ktorý viedol k zrušeniu už citovaných rozhodnutí všeobecných súdov, a to najmä z dôvodu, že účastník konania, t. j. žalovaný, v prospech ktorého bolo mimoriadne dovolanie podané, pred podaním podnetu generálnemu prokurátorovi nevyužil jemu dostupný opravný prostriedok – dovolanie, ktorým by sa domáhal ochrany svojich práv, resp. právom chránených záujmov.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy),

a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01).

Z citovanej judikatúry vyplýva, že arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokovávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov, a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Pritom uvedené nedostatky musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy.

Okrem toho však arbitrárnosť rozhodnutia všeobecného súdu môže vyplývať aj z ústavne nekonformného výkladu ustanovení právnych predpisov aplikovaných na prerokovaný skutkový prípad. Právomoc ústavného súdu konštatovať porušenie základného práva účastníka konania na súdnu ochranu je založená v prípade, ak dospeje

k záveru, že napadnuté rozhodnutie všeobecného súdu je v rozpore s požiadavkou ústavne konformného výkladu právnych predpisov.

Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd poznamenáva, že prípadné porušenie práva na súdnu ochranu podľa siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy) a jemu porovnateľného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru je potrebné posudzovať spoločne a niet medzi nimi zásadných odlišností.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého ochrany sa fyzická osoba alebo právnická osoba domáha, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). Táto povinnosť všeobecných súdov vzhľadom na ich postavenie ako primárnych ochrancov ústavnosti a vzhľadom na povinnosť Slovenskej republiky rešpektovať medzinárodne záväzky vyplývajúce

z medzinárodných zmlúv o ochrane ľudských práv a základných slobôd (pozri napr. III. ÚS 79/02) zahŕňa zároveň požiadavku rešpektovania procesných garancií spravodlivého súdneho konania vyplývajúcich z čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 dohovoru v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Otázku, či konanie rešpektovalo princípy uvedené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, posudzuje ESLP so zreteľom na „osobitné okolnosti prípadu“ posudzujúc konanie ako celok.

Jedným z princíпов predstavujúcich súčasť práva na riadny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť [§ 132 a § 157 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), m. m. I. ÚS 243/07], pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 OSP) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej (m. m. III. ÚS 36/2010).

Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve tieto súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 OSP; obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07 a III. ÚS 332/09).

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana dostane v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie ustanovení príslušných právnych predpisov musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06, III. ÚS 127/2010) každý má právo na to, aby sa v jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon.

Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach už konštatoval (III. ÚS 341/07, III. ÚS 212/2011), že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu.

Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí k otázke prípustnosti a ústavnej akceptovateľnosti inštitútu mimoriadneho dovolania uviedol:

„V predmetnom konaní nebolo sporné, že oprávnená osoba výzvou z 30. mája 2005, adresovanou L., štátny podnik B. a doručenou 14. júna 2005 L. š. p. Odštepný závod P. v zákonom určenej lehote vyzvala povinnú osobu na vydanie nehnuteľností nachádzajúcich sa na území národných prírodných rezervácií P. a K. v k. ú. L. Žalovaný (L., štátny podnik v B.) na výzvu reagoval listom zo 14. decembra 2005 č. 8521/2005-140-2 a to nesúhlasom s vydaním požadovaných nehnuteľností.

Odštepný závod P. (ktorého sa predmetná vec týkala) bol v rozhodnom čase zapísaný v obchodnom registri. Zo zápisu v obchodnom registri vyplýva oprávnenie vedúceho odštepného závodu robiť právne úkony týkajúce sa odštepného závodu. Nerobí ich však v mene odštepného závodu, ale v mene subjektu, ktorého je organizačnou jednotkou aj v mene štátneho podniku (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2008 sp. zn. 2 Cdo 56/2008).

Z vyššie uvedeného vyplýva, že Odštepný závod P. bol oprávnený na prevzatie výzvy oprávnenej osoby ohľadne vydania nehnuteľností v k. ú. L.

Následne druhá výzva oprávnenej osoby bola z tohto dôvodu bezpredmetná. Žalobkyňa – oprávnená osoba si svoj nárok na súde uplatnila až dňom podania žaloby na Okresnom súde v Poprade, t. j. 13. júla 2006, teda po uplynutí zákonom stanovenej 12 mesačnej lehoty od doručenia vyššie uvedenej výzvy (doručenej 14. júna 2005).

Tým, že súdy z tohto aspektu neposudzovali skutkový stav veci v nadväznosti k právnej stránke veci, došlo vo vzťahu k uvedenému nesprávnemu právnemu posúdeniu veci k inej vade v konaní, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle § 243f ods. 1 písm. b) O. s. p. Na takúto inú vadu je dovolací súd povinný prihliadať aj z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 O. s. p.), nie je preto rozhodujúce, či bol tento dovolací dôvod v mimoriadnom dovolaní generálnym prokurátorom uplatnený alebo nie.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 O. s. p., keďže to vyžadovala ochrana práv a ním chránených záujmov účastníkov konania a túto nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.“

Pre účely posúdenia komplexnosti daného prípadu ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že generálny prokurátor podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e ods. 1 OSP výlučne z toho dôvodu, že rozhodnutia všeobecných súdov (t. j. rozsudky okresného súdu a krajského súdu) spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci [§ 243 ods. 1 písm. f) OSP], ktoré videl v tom, že tieto súdy „*nesprávne nepovažovali prvú výzvu žalobcu z 30. mája 2005, doručenú L., odštepnému závodu P. dňa 14. júna 2005 za doručenie výzvy povinnej osobe a následne nesprávne určili začiatok plynutia 12-mesačnej lehoty na uplatnenie práva žalobcom...*“ (č. l. 579 – č. l. 584). Z obsahu spisu sp. zn. 5 C 124/2006 vyplýva, že obe námietky – t. j. ako námietku uplynutia prekluzívnej lehoty podľa § 5 ods. 3 zákona č. 161/2005 Z. z., tak aj námietku nedostatku svojej pasívnej vecnej legitímácie – vzniesol žalovaný už v konaní pred okresným súdom a následne ich zopakoval v odvolacom konaní, ako aj v opakovanom podnete, na základe ktorého generálny prokurátor podal mimoriadne dovolanie.

Podľa § 243e ods. 1 OSP ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu

zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

Podľa § 243f ods. 1 OSP mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237,
- b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Podľa § 243h ods. 2 OSP rozsah mimoriadneho dovolania možno meniť len v lehote uvedenej v § 243g. Dôvody možno meniť až do vyhlásenia rozhodnutia.

V súvislosti s konaním o súlade ustanovení Občianskeho súdneho poriadku týkajúcich sa mimoriadneho dovolania s ústavou v uznesení sp. zn. PL. ÚS 57/99 z 19. júla 2000 vyslovil ústavný súd svoj názor, podľa ktorého mimoriadne dovolanie môžeme považovať za ďalší mimoriadny opravný prostriedok. Je to však napriek tomu dovolanie, ktoré je mimoriadne výlučne z dôvodu, že na jeho podanie je procesne legitimovaný iba generálny prokurátor, a je zásadne obmedzené len na prípady, v ktorých nemožno podať dovolanie účastníkom konania. Inak, tak ako to potvrdzuje aj zákon, pre mimoriadne dovolanie a mimoriadne dovolacie konanie platí tá istá procesná úprava, ako to je pri dovolaní podanom účastníkom konania (§ 242 až § 243c OSP, kde sa síce ustanovuje primerané použitie ustanovení o dovolaní, ale v podstate ide o ich priame použitie).

Účel mimoriadneho dovolania spočíva v odstránení nezákonnosti, ktorej sa dopustil súd v konaní podľa Občianskeho súdneho poriadku, pričom toto odstránenie nezákonnosti vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu. Tento účel mimoriadneho dovolania je v súlade s účelom občianskeho súdneho

konania vyjadreného v § 1 OSP. Súčasne tento účel sleduje ochranu účastníka pred dôsledkami nespravodlivého procesu, konania, ktoré trpí základnými procesnými pochybeniami a postupmi súdov znamenajúcimi až porušenie práva na súdnu ochranu. Tento záver podľa názoru ústavného súdu potvrdzujú dôvody mimoriadneho dovolania ustanovené § 243f OSP (PL. ÚS 57/99).

Ochrana poskytovaná mimoriadnym dovolaním je však prípustná len subsidiárne, t. j. vtedy, ak osoba, ktorá sa domáha podania mimoriadneho dovolania, neúspešne využila všetky zákonom dovolené a efektívne prostriedky na ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov [s výnimkou dovolania – § 243f ods. 2 písm. c) OSP] alebo takéto právne prostriedky nemala k dispozícii, tak ako to je vo veciach správneho súdnictva, kde nie je prípustné (až na výnimku) ani odvolanie, alebo jej bolo zákonnými prekážkami znemožnené využiť tieto právne prostriedky nápravy. Z tohto zákonného predpokladu vyplýva významné obmedzenie prípustnosti mimoriadneho dovolania, ktoré zabezpečuje jeho výnimočnosť v súlade s teoretickou podstatou mimoriadneho opravného prostriedku (PL. ÚS 57/99).

Judikatúra ústavného súdu zastáva stabilne názor, že mimoriadne dovolanie predstavuje výnimku z pravidla stability súdneho rozhodnutia vyjadreného jeho právoplatnosťou. Podstatou tejto výnimky je účel mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým je jeho výnimočné použitie s cieľom presadiť vecnú správnosť a spravodlivosť súdneho rozhodnutia v odôvodnených prípadoch. Uvedený účel môže mimoriadne dovolanie splniť iba v prípade, ak sú splnené kritériá akceptovateľnosti jeho právnej úpravy; jedným z týchto kritérií je povinnosť vyčerpať iné dostupné právne prostriedky nápravy pochybení vytýkaných v mimoriadnom dovolaní. Rešpektovanie týchto kritérií je nevyhnutné z hľadiska princípov právneho štátu (čl. 1 ústavy), ako aj z hľadiska práva na súdnu ochranu (čl. 46 ústavy) a práva na spravodlivý súdny proces v súlade s hodnotami zaručenými čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. PL. ÚS 57/99, II. ÚS 185/09, II. ÚS 280/2010).

Prax ukázala, že judikatúra ústavného súdu zaoberajúca sa problematikou prípustnosti mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora sa premietla aj

do rozhodovania najvyššieho súdu o ne/splnení všeobecných procesných podmienok na podanie mimoriadneho generálnym prokurátorom.

Ako jeden z mnohých príkladov možno uviesť uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 M Cdo 19/2008 z 27. januára 2009, z ktorého vyplýva: „Podľa názoru dovolacieho súdu ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu zásadne vyžaduje intervenciu (mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora) vtedy, ak sám účastník využil všetky právom predpokladané prostriedky na zvrátenie stavu založeného rozhodnutím porušujúcim zákon, no nebol úspešný. Požiadavka na ochrane práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu ako podmienka konania o mimoriadnom dovolaní nie je daná vtedy, ak sám podnecovateľ mimoriadneho dovolania v konaní predchádzajúcom podaniu takéhoto mimoriadneho opravného prostriedku opomenul hájiť svoje práva, najmä nepodaním niektorého z opravných prostriedkov vrátane mimoriadnych opravných prostriedkov, resp. ich oneskoreným podaním, hoci ich mohol účinne využiť. Splnenie uvedenej požiadavky ako jedného zo základných predpokladov prípustnosti mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora súvisí s princípom právneho štátu, a to s princípom právnej istoty, ktorého zákonným naplnením v civilnom procese je inštitút právoplatnosti súdnych rozhodnutí, teda ich záväznosti a nezmeniteľnosti. Ak jeden z účastníkov občianskeho súdneho konania nevyužije svoje právo na účinné podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu súdu, hoci mu v tom nebránili dôležité, resp. záväzné dôvody (čím realizuje svoje procesné dispozičné právo zdržať sa, resp. nevyužiť možnosť podať riadny či mimoriadny opravný prostriedok), právna istota druhého účastníka, spoliehajúceho sa na záväzné a nezmeniteľné súdne rozhodnutie, nemôže byť narušená inštitútom mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora.“

Najvyšší súd však vyslovil aj to, že súd konajúci o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora musí v každej veci posúdiť, či zákonom ustanovené podmienky na jeho podanie boli splnené. Pritom je aj viazaný dôvodmi uvedenými v mimoriadnom dovolaní (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. M-Sždo V 3/00 z 1. mája 2001), resp. že opomenutie využitia mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) účastníkom konania

nemožno nahradiť mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora, ktorý má iný účel a podmienky (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 M Obdo V 2/2011 z 1. januára 2013).

Preskúmaním napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu ústavný súd zistil, že tento pri posudzovaní ne/splnenia podmienok prípustnosti mimoriadneho dovolania postupoval nielen v rozpore s vlastnou judikatúrou, ale aj s judikatúrou ústavného súdu, pretože v podstate žiadnym spôsobom nereagoval na skutočnosť, že žalovaný pred podaním podnetu generálnemu prokurátorovi nepodal dovolanie, ktoré mohol odôvodniť rovnako ako on [§ 243f ods. 1 písm. c) OSP] tým, že rozhodnutie všeobecných súdov spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci [§ 241 ods. 2 písm. c) OSP]. Okrem toho najvyšší súd nerešpektoval ani princíp viazanosti dôvodmi uvedenými v mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora, keď konštatoval „inú vadu v konaní, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci“, čo je však samostatným dôvodom podľa § 243f ods. 1 písm. b) OSP, ktorý v danom prípade generálny prokurátor neuplatnil. Rovnako aj tento dôvod mohol žalovaný uplatniť vo svojom prípadnom dovolaní proti rozhodnutiam všeobecných súdov [§ 241 ods. 2 písm. b) OSP].

Podľa názoru ústavného súdu sa najvyšší súd pri posudzovaní prípustnosti mimoriadneho dovolania v danej veci dôsledne nezaoberal tým, či sú naplnené predpoklady prelomenia právoplatnosti napadnutého rozsudku krajského súdu týmto mimoriadnym opravným prostriedkom. Princíp stability súdneho rozhodnutia vyjadrený jeho právoplatnosťou vyplýva z princípu právnej istoty ako jedného zo základných princípov právneho štátu. Takýmto postupom sa najvyšší súd bez odôvodnenia odchyľil od ústavne súladného výkladu aplikovaného zákonného ustanovenia o mimoriadnom dovolaní (§ 243e ods. 1 OSP), následkom čoho došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Porušenie princípov spravodlivého súdneho konania v danom prípade viedlo aj k porušeniu základného práva sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu (bod 1 výroku nálezu).

Vzhľadom na to, že ústavný súd posúdil napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu ako porušujúce označené práva sťažovateľky, bolo namieste toto rozhodnutie podľa čl. 127 ods. 2 ústavy (a jemu zodpovedajúcemu § 56 ods. 2 a 3 zákona o ústavnom súde) zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, ako to vyplýva z druhého bodu výroku nálezu. V ďalšom konaní je najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde).

Nad rámec uvedeného ústavný súd však považuje za potrebné pripomenúť, že v posudzovanom prípade treba mať na zreteli predovšetkým účel súdneho konania, v ktorom si sťažovateľka uplatnila svoj reštitučný nárok. V tejto súvislosti ústavný súd odkazuje napr. na nález sp. zn. I. ÚS 206/2010 z 24. novembra 2010, v ktorom vyslovil, že: „Základné právo na súdnu ochranu (spravodlivé súdne konanie) je v demokratickej spoločnosti považované za natoľko závažné, že pri jeho výkone neprichádzajú do úvahy (zo strany súdov) ani jeho zužujúci výklad a ani také formálne interpretačné postupy, následkom ktorých by mohlo byť jeho neodôvodnené (svojvoľné) obmedzenie či dokonca popretie.“ V náleze sp. zn. I. ÚS 12/2010 zo 7. júla 2010 ústavný súd vyslovil, že: «Vzhľadom na to, že v § 5 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam nie je bližšie vymedzený obsah pojmu „výzva“ a jej náležitosti, potom sa stanovenie minimálnych kritérií na jej určitosť a platnosť musí spravovať takým výkladovým pravidlom, ktoré sleduje naplnenie účelu zákona. Stanovenie minimálnych kritérií na určitosť a platnosť výzvy nesmie opomenúť ani to, či obsah výzvy je spôsobilý vyvolať zákonodarcom zamýšľané účinky, a rovnako je namieste neopomenúť a prihliadať na konkrétne okolnosti veci vrátane subjektu oprávnenej a povinnej osoby.»

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z. právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam môže uplatniť oprávnená osoba písomnou výzvou voči povinnej osobe do 30. apríla 2006, ak v tejto lehote preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v tejto lehote právo zaniká.

Podľa § 5 ods. 3 zákona č. 161/2005 Z. z. ak povinná osoba nevyhovie písomnej výzve podľa odseku 2 alebo ak jej sídlo nie je známe, môže oprávnená osoba uplatniť svoje nároky na súde v lehote 12 mesiacov od doručenia písomnej výzvy, inak právo zaniká.

Z okolností posudzovaného prípadu je zrejmé, že sťažovateľka si svoj reštitučný nárok uplatnila pred uplynutím lehoty ustanovenej § 5 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z. S odkazom na citovanú judikatúru je preto ústavný súd toho názoru, že hoci prvá výzva sťažovateľky z 30. mája 2005 nebola, čo sa týka jej obsahových náležitostí právne perfektná, tieto vady boli sťažovateľkou neskôr odstránené – druhou výzvou z 26. januára 2006, ktorú podľa jej obsahu možno považovať za nové podanie spĺňajúce požiadavku minimálnej konkretizácie nehnuteľností (označením príslušnej pozemkovoknižnej vložky a katastrálneho územia, pozn.), ku ktorým si uplatňovala reštitučný nárok, a uvedenia dôvodu, o ktorý tento nárok opiera; toto podanie bolo doručené priamo žalovanému ako povinnej osobe podľa § 4 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z. Dňa 13. júla 2006 sťažovateľka podala okresnému súdu žalobu, čo znamená, že neprekročila ani 12-mesačnú lehotu vyplývajúcu z ustanovenia § 5 ods. 3 zákona č. 161/2005 Z. z., a teda nebol dôvod, aby o reštitučnom nároku sťažovateľky nebolo riadne rozhodnuté súdom. Ústavný súd poznamenáva, že ako s námietkou uplynutia prekluzívnej lehoty na podanie reštitučnej žaloby, tak aj s námietkou nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného sa okresný súd aj krajský súd vo svojich rozsudkoch jasne a presvedčivo vysporiadali, pričom ich interpretácia príslušných ustanovení zákona č. 161/2005 Z. z. je plne v súlade s účelom, za akým bol tento zákon prijatý (t. j. zmiernenia následkov niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči sťažovateľke v dobe neslobody). Je preto v rozpore so zásadami modernej demokratickej spoločnosti, aby k zrušeniu raz právoplatne priznaného reštitučného nároku došlo len v dôsledku opomenutia využitia mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) účastníka konania v reštitučnom konaní.

Sťažovateľ listom doručeným ústavnému súdu 30. septembra 2013 oznámil, že náhradu trov právneho zastúpenia v konaní o jeho sťažnosti si neuplatňuje, preto o nej ústavný súd, ktorý je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania, ani nerozhodol.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezou uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. októbra 2013